

Álit

um frv. til fjárlaga fyrir árið 2008 (08 Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti).

Frá meiri hluta heilbrigðisnefndar.

Nefndin hefur fjallað um þann kafla fjárlagafrumvarpsins sem er á málefnasviði hennar, sbr. 2. mgr. 25. gr. laga nr. 55/1991, um þingsköp Alþingis, og bréf fjárlaganefndar frá 10. október sl.

Á fund nefndarinnar komu frá heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti Berglind Ásgeirsdóttir ráðuneytisstjóri, Svanhvít Jakobsdóttir skrifstofustjóri og Hrönn Ottósdóttir viðskiptafræðingur. Frá Landspítala komu Magnús Pétursson forstjóri, Björn Zoega framkvæmdastjóri lækninga, Anna Lilja Gunnarsdóttir framkvæmdastjóri fjárreiðna og upplýsinga, og Anna Stefánsdóttir framkvæmdastjóri hjúkrunar. Frá Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins mættu Guðmundur Einarsson forstjóri, Jónas Guðmundsson fjármálastjóri, Þórunn Ólafsdóttir hjúkrunarforstjóri, Grétar Guðmundsson framkvæmdastjóri starfsmannasviðs og Lúdvík Ólafsson lækningaforstjóri. Jafnframt mættu Jóhann Árnason framkvæmdastjóri Sunnuhlíðar og Kristján Sigurðsson forstöðumaður stjórnunarsviðs f.h. samtaka fyrirtækja í heilbrigðisþjónustu og Halldór Jónsson frá Fjórðungssjúkrahúsinu á Akureyri á fund nefndarinnar.

Í frumvarpinu kemur fram að heildarútgjöld ráðuneytisins verði 161.724 millj. kr. og að gjöld umfram sértekjur verði 156.603 millj. kr. Framlög til heilbrigðis- og tryggingamála hækka um 11.953,8 millj. kr. milli árana 2007 og 2008. Launa- og verðlagsbætur nema 5.039,1 millj. kr. og kerfislæg hækkun 767 millj. kr. í almannatryggingum. Samningsbundnar greiðslur til lífeyrismála og til uppbyggingar öldrunarþjónustu nema um 2.455 milljónum króna á árinu 2008 í samræmi við samkomulag sem gert var við Landssamband eldri borgara á síðasta sumri. Þá nemur framlag til byggingar nýs sjúkrahúss á lóð Landspítala um 1.300 millj. króna.

Landspítali.

Gert er ráð fyrir að rekstrargjöld Landspítala, að frádrögnum sértekjum, nemi um 33.009 millj. kr. sem jafngildir um 883,3 millj. kr. hækkun að raungildi frá fjárlögum þessa árs. Ástæða hækkunarinnar er m.a. 820 millj. kr. framlag til styrktar núverandi starfsemi Landspítala þar sem meðal annars er verið að mæta auknum útgjöldum vegna lyfja og aukinnar starfsemi. Þar að auki skýrist hækkunin af framlagi til að stytta bið eftir greiningu og meðferð á barna- og unglingsgeðdeild ásamt eflingu ráðgjafarhlutverks deildarinnar og er það hluti af aðgerðaráætlun heilbrigðis- og tryggingarmálaráðherra sem miðar að því að stórauka þjónustu við börn og ungmenni með hegðunar- og geðraskanir. Enn fremur verður hækkun vegna tilfærslu útgjalda af öðrum liðum.

Gjöld umfram fjárheimildir nema nú samkvæmt bráðabirgðauppjöri fyrir fyrstu átta mánuði ársins um tæpan milljarð. Ýmsar ástæður eru fyrir þeim halla, m.a. mannekla og aukinn kostnaður vegna yfirvinnu starfsfólks, en jafnframt hefur þensla á vinnumarkaði haft

sín áhrif. Meiri hlutinn vill sérstaklega vekja athygli á auknum lyfjakostnaði vegna S-merktra lyfja og skuldum annarra heilbrigðisstofnana við Landspítalann. Á fundi nefndarinnar með stjórnendum Landspítalans fengust þær upplýsingar að lyfjakostnaður hafi

aukist um 14% frá 2006 til 2007. Skýring á þeirri hækkun sé m.a. aukning á S-merktum lyfjum, t.d. hafa um 300 gigtarsjúklingar fengið ný og betri gigtarlyf en kostnaður sjúkrahússins vegna þessarra lyfja er um 500 millj. kr. á yfirstandandi ári. Þar að auki hafa nú í ár, eftir að fjárlög síðasta árs voru samþykkt, komið á markaðinn ný lyf m.a. krabbameinslyf sem kosta tugi milljóna króna. Þá fékk nefndin einnig þær upplýsingar að skuld annarra heilbrigðisstofnana við Landspítalann er nú milli 300-400 millj. kr. Fjárhagsstaða spítalans hefur leitt til þess að hann er í nokkur hundruð milljóna króna skuld við birgja. Nefndin leggur áherslu á mikilvægi Landspítala í íslensku heilbrigðiskerfi. Nefndin telur mikilvægt að tekið verði á fjárhagsvanda sjúkrahússins á yfirstandandi fjárhagsári, en brýnir jafnframt stjórnendur að gæta hagkvæmni í meðferð opinberra fjármuna og þeir fari að þeim fjárhagsramma sem fjárlög setja þeim.

Bið eftir þjónustu á sjúkrahúsinu er stutt í flestum greinum. Þó hefur aukin eftirspurn og nýjar meðferðir leitt til þess að biðlistar eftir hjartaþræðingum og augnsteinsaðgerðum hafa lengst og hefur spítalinn brugðist við því. Þá er verið að gera átak í fækkun á biðlista eftir þjónustu á BUGL, eins og að framan er greint.

Milli 80 og 90 aldraðir einstaklingar sem lokið hafa meðferð liggja nú á spítalanum og biða eftir varanlegri vistun á hjúkrunarheimilum. Þessi staða eykur vanda sjúkrahússins. Meiri hlutinn leggur áherslu á að sjúkrahúsið hafi greiðan aðgang að plássum á hjúkrunarheimilum vegna þessara skjólstæðinga sinna. Þá er jafnframt lögð áhersla á hraða uppbyggingu hjúkrunarheimila, að fjölga einbýlum á hjúkrunarstofnunum og efla heimahjúkrun í samræmi við stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar þar um..

Uppbygging hjúkrunarrýma.

Samkvæmt fjárlagafrumvarpinu eru um 2 milljarðar króna áætlaðir til stofnkostnaðar og endurbóta hjúkrunarheimila á næsta fjárlagaári. Þannig verða 962 millj. kr. veittar til uppbyggingar hjúkrunarheimila, auk rúmlega milljarðs króna, sem Framkvæmdasjóður aldraðra hefur til umráða fyrir árið 2008. Þetta mun bæta úr brýnni þörf fyrir hjúkrunarrými, sérstaklega á höfuðborgarsvæðinu.

Heilsugæsla.

Framlög til heilsugæslunnar hækka samtals um tæpar 520 millj. kr. milli ára. Þar munar mest um aukinn stuðning við aldraða til að búa heima. Meiri hlutinn fagnar sérstaklega auknu fjármagni til styrkingar heimahjúkrunar sem er einn þáttur í því að breyta áherslum í heilbrigðisþjónustu til aukins stuðnings við aldraðra einstaklinga til sjálfstæðrar búsetu. Er gert ráð fyrir í fjárlagafrumvarpinu aukningu í 300 millj. kr. á árinu 2008 og er það í samræmi við tillögur nefndar skipuð fulltrúum frá forsætisráðuneyti og Landssambandi eldri borgarr. Áætlað er að á næstu þremur árum verði grunnur til heimahjúkrunar þrefaldaður frá árinu 2006, en þá var hann um 500 millj. kr., en verður 1,4 milljarðar kr. á árinu 2009. Alls er þetta hækkun um 900 millj. kr. á fjórum árum. Þá vill meiri hlutinn fagna aukinni áherslu á geðheilbrigðismál í heilsugæslu, en í fjárlagafrumvarpinu er lagt til 35 millj. kr. framlag til að ráða klíniska sálfræðinga til að starfa innan heilsugæslunnar.

Fjárhagsstaða heilsugæslunnar á höfuðborgarsvæðinu er ekki góð og nemur fyrir séður halli á árinu 2007 um 120 millj. kr., en halli frá fyrri árum nemur um 280 millj. kr. Skuldir við birgja eru háar, þar af við Landspítala um 150 millj. kr. Nefndin leggur áherslu á mikilvægi heilsugæslunnar sem grunnþjónustu í heilbrigðiskerfinu. Jafnframt

leggur nefndin til að tekið verði á fjárhagsvanda stofnunarinnar um leið og því er beint stjórnenda heilsugæslunnar að gæta aðhalds í rekstri og halda sig innan fjárlagaramma.

Hækkun komugjalda.

Í fjárlagafrumvarpinu er gert ráð fyrir hækkun komugjalda og er miðað við að þær verði í samræmi við verðlagshækkanir frá síðustu breytingum.

Rafræn sjúkraskrá og kostnaðargreining heilbrigðisþjónustunnar

Heilbrigðisnefndin hefur í álit sínu til fjárlaganefndar um frumvarp til fjárlaga undanfarin ár lagt áherslu á uppbyggingu rafrænnar sjúkraskrár og að heilbrigðisþjónustan verði kostnaðargreind. Nú hefur heilbrigðisráðherra tilkynnt að þessi tvö verkefni hafi verið sett í forgang. Hins vegar má ljóst vera að stofnkostnaður vegna beggja verkefna er mikill og að taka verði tillit til þess í fjárlögum. Nefndin ítrekar álit sitt að hér er um afar mikilvæg verkefni að ræða sem mun leiða til betri yfirsýnar um heilbrigðisþjónustu, hvað varðar m.a. öryggi sjúklinga, innihald þjónustunnar, samhæfingu þjónustubátta, skilvirkni og hagkvæmni þegar verkefnum hefur verið hrint í framkvæmd.

Alþingi, 12. nóv. 2007.

Ásta Möller, form.

Auður Erlingsdóttir.

Árni Páll Arnason.

Ellert B. Schram.

Helgi Hjörvar.

Pétur H. Blöndal.

Ragnheiður Ríkharðsdóttir.

Valgerður Sverrisdóttir, með fyrirvara.